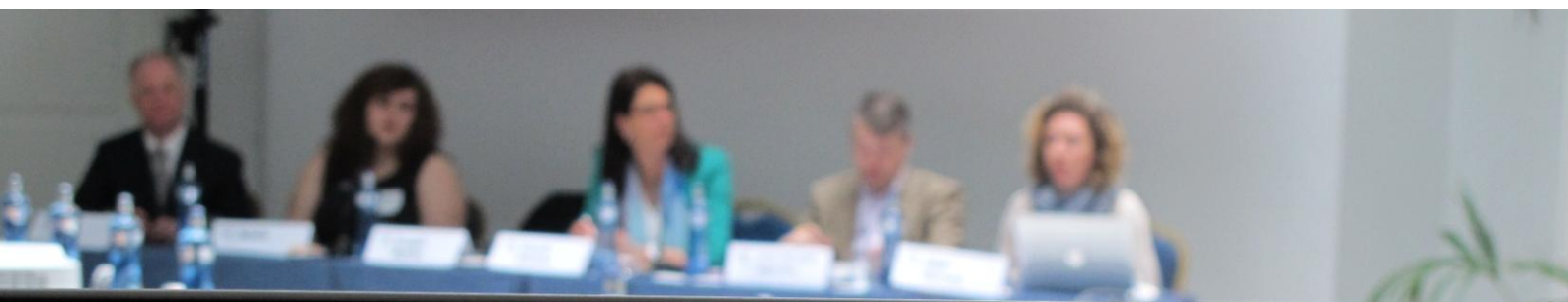
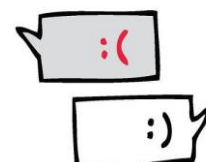

ЕВРОПЕЙСКА КОНФЕРЕНЦИЯ ЗА КИБЕРТОРМОЗА

ДОКЛАД ОТ КОНФЕРЕНЦИЯТА

СЪДЪРЖАНИЕ

1. Резюме
2. Статистика и законодателство
3. Панел 1: Перспективата на младите хора
4. Панел 2: Индустрията, доставчиците на услуги и правоприлагащите органи
5. Панел 3: Повишаване на осведомеността и овластяване на родителите, децата и училищата
6. Хъб 1: Как можем по-добре да достигнем до родителите?
Хъб 2: Как можем най-добре да достигнем до децата и младежите?
7. Хъб 3: Как можем най-добре да достигнем до учителите/ училищата?

Резюме

"Забравих какво е да се чувстваш щастлива.." бяха затрогващите думи на 17 годишната Натали, пострадала от тормоз и кибертормоз, която сподели своята лична история с участниците в [Европейската конференция под надслов "Изтрий кибертормоза"](#).

На 28 май 2013 г. в Мадрид се проведе Европейската конференция, посветена на кибертормоза, организирана от [Конфедерацията на семейните организации в Европейския съюз \(COFACE\)](#), на която присъстваха над 80 участници, експерти в областта от цяла **Европа**.

Като част от проекта ["Европейска кампания за повишаване на чувствителността по отношение на кибертормоза"](#), конференцията си постави амбициозната цел да събере **всички участници** в усилията за предотвратяване на кибертормоза - семейства, млади хора, неправителствени организации, училища, правоприлагащи органи и представители на индустрията.

В хода на събитието, в различните **пленарни и интерактивни сесии**, участниците споделиха опита си, обогатиха знанията си и показаха интерес за сътрудничество и съвместно преодоляване на предизвикателствата, които поставя кибертормозът.

Подходът **"връстници-подкрепят-връстници" (peer mentoring)** бе дискутиран оживено като един от най-успешните начини за превенция и справяне с кибертормоза, най-вече като подход за овластяване на младите хора да говорят за лошия си опит и да търсят помощ от други млади хора на тяхната възраст.

Акцент на конференцията бе **чистосърдечно споделянето на опит** на 4 тийнейджърки от Испания и Великобритания, които разказаха личните си истории и по този начин доближиха участниците до същината на проблема. Те разкриха, че кибертормозът като, че ли е повече "момичешка работа" и момчетата по-често от момчетата тормозят или са тормозени онлайн.

Участниците стигнаха до консенсус, че кибертормозът не е само въпрос на използване на технологиите, но най-вече въпрос на поведение в киберпространството и че изграждането на **емпатия и чувството за отговорност** сред младите хора са ключови, за да бъде киберпространството зона, защитена от тормоз.

Конференцията предостави чудесна възможност за обмен на идеи и практики между държавите - членки на ЕС, както и поле за дискусия за различните подходи, които се предприемат за създаване на материали в помощ на учителите, разработване и приемане на правила за използване на мобилните телефони в училище, овластяване на родителите и подобряване на сътрудничеството между индустрията и правоприлагащите органи.

Надяваме се, че този доклад обобщава основните идеи, дава нова информация и знания за проблема и повишава информираността относно кибертормоза. Той съдържа също и необходимите връзки към уебсайта на проекта и презентациите на участниците. Моля, не се колебайте да разпространявате тази информация сред вашите познати и колеги, които са свързани с темата! Оставаме на Ваше разположение за всякакви допълнителни въпроси и идеи.

Статистика и законодателство

Статистиката в САЩ и Европа до голяма степен съвпада по отношение на броя на децата, които стават жертви на кибертормоз. Цифрите показват, че много деца са се сблъскали с кибертормоз в някакъв етап от живота си **като съотношението варира от едно на всяко трето до едно на всяко пето дете.**

Докато повечето **тийнейджъри говорят с приятелите си** за инциденти, свързани с кибертормоз, което е положително развитие, то много по-малко от тях споделят за това с родителите или учителите си. Причините са най-различни, но най-вече са свързани със страха на децата да не им бъде прекъснат достъпа до различните устройства и технологии. Все пак помощта и подкрепата на възрастните са ключът за успешно справяне със ситуации на кибертормоз.

Онлайн насилниците най-често се чувстват анонимни и дистанцирани от инцидента, а тези които в началото само го наблюдават, бързо могат да се включат и да продължат разпространяването му.

Инициативата GRID на Института за семейна онлайн сигурност - FOSI (Family Online Safety Institute)¹ е създадена, за да направи оценка на рисковете и предизвикателствата в интернет в 194 страни по света. Проучването идентифицира 26 основни риска, **като най-сериозният сред тях остава кибертормозът.** Проучването установява още, че родителите не само трябва повече да се стремят към изграждане на доверие у децата си, но все още доста изостават и имат нужда повече да се оградят и да навлизат по-бързо в новите технологии, които децата им използват.

Последствията от кибертормоза са добре известни - отразява се негативно на самочувствието на децата, които са тормозени, на успеха им в училище, подхранва насилие сред тях и дори може да доведе до самоубийства. Кибертормозът се отразява негативно и на децата, които го причиняват, а също и на наблюдаващите го, които започват да се чувстват застрашени, че могат да са следващите жертви. Кибертормозът засяга и родителите. Променя се атмосферата в семейството и средата за учене.

Позитивната среда в училище е важна стъпка за превенция на кибертормоза. Примери за успехи в създаването на такава среда включват ресурси и уроци за разрешаване на конфликти, социално емоционално учене, прилагане на метода „връстници-подкрепят-връстници“ и поставяне на социални норми (промяна на разбиранията какво е

¹ <http://www.fosigrid.org>

приемливо поведение), както и разработване на училищна политика за превенция на кибертормоза със съвместните усилия на учители и ученици.

Въпреки, че до момента няма специфична правна уредба относно кибертормоза, се наблюдава **развитие в областта на законодателните мерки за предотвратяване на тормоза, насилието и сексуалното насилие**. В много американски щати е постигнат напредък в разработването на специално законодателство, насочено към задължение за разработване на **училищни политики** и мерки срещу тормоза и кибертормоза.

ПАНЕЛ1: Перспективата на младите хора

Участниците в конференцията се съгласиха, че личният опит, споделен от младите хора на събитието е изключително полезен. По време на панела четирите тийнейджърки от Испания и Великобритания имаха възможността да се включат в дискусиите и да споделят своите мнения и опит.

Ключовите послания на този панел бяха:

- Случаите на кибертормоз може би се подценяват, тъй като младите хора често се срамуват да споделят опита си или просто не разбират, че са тормозени.
- Много от жертвите на кибертормоз не са наясно какво точно е кибертормоз и затова не могат да реагират своевременно, а дори и да искат, често не знаят как и къде да потърсят помощ.
- Тези, които тормозят и тези, **които просто наблюдават**, не си дават сметка за последствията от действията си и не осъзнават сериозността на ситуацията или се страхуват да говорят за нея.
- Съществуват някои **технически решения**, които могат да се използват за превенция на кибертормоз като например искане на предварително разрешение за отбелязване (тагване) във снимки; по активно използване на програми за родителски контрол и засилена защита, осигурена чрез настройките на профила.
- **Програмите в училище** трябва да включват уроци по социално и емоционално образование, за да припомнят на учениците редовно за последствията от поведение, което води до тормоз и кибертормоз. Подходът "връстници-подкрепят-връстници" е успешна практика, която трябва да се развива повече.
- **Родителите** имат ключова роля и трябва да правят всичко възможно, за да са в крак с развитието на технологиите и да се интересуват от това, което децата им правят ежедневно онлайн, както и да се стремят към отворени отношения в семейството и по-голямо участие в живота на децата си в училище. Провеждането на уроци за родители в обедната им почивка на работното им място биха могли повече да ги мотивират и окуражат да се включат в разрешаване на проблеми, свързани с кибертормоза.

- Онлайн линиите за помощ и центровете за повишаване на осведомеността са много полезни, но би било добре, ако включват дейности, в които връстници обучават връстници, защото децата и младежите се учат най-добре, когато говорят с някой на тяхната възраст. "Каскадният модел" на обучение на младежи ментори би могъл от своя страна да помогне за създаване партньорска менторинг мрежа в училищата или онлайн.

ПАНЕЛ 2: Индустрията, доставчиците на услуги и правоприлагащите органи

Индустрията, доставчиците на услуги и правоприлагащите органи са ангажирани в много дейности и инициативи за ограничаване на кибертормоза и за гарантиране на децата на безопасност в интернет.

От страна на индустрията инициативите включват:

- Разяснителни кампании и разработване на образователни материали, предназначени за родители, деца, учители и за широката общественост. Повишаването на информираността се осъществява и в сътрудничество с други заинтересовани страни като неправителствени организации и училища.
- Създаване на механизми, подходящи за подпомагане на потребителите на интернет и мобилните устройства. Такива са механизмите за докладване, с гарантирана и бърза обратна връзка, възможностите за класификация на съдържанието, възможностите за включване на родителски контрол, специалните приложения за мобилни телефони, чат филтрите, бутоните „игнорирай“/„блокирай“, онлайн модерирването, бан системите, които отхвърлят играчите във видео игри, които нарушават правилата, добрите настройки за поверителност и сигурност.
- Вземане на участие в общеевропейски инициативи за саморегулиране с цел гарантиране на безопасност в интернет като например Коалицията на главните изпълнителни директори на ИКТ(CEO Coalition)² и присъединяване към общи европейски ръководните принципи (принципи за по-безопасно използване на социалните мрежи, ИКТ принципи).
- Разработване на ясни условия за използване на специални платформи като социалните мрежи от деца и тийнейджъри, с ясно формулирани правила.
- Сътрудничество между НПО и правоприлагащите органи по отношение на докладването, поемането и проследяването на случаите на кибертормоз.

В някои държави правоприлагащите органи признават ролята си в усилията за превенция и подкрепата на жертвите. Някои от техните инициативи са:

² <http://ec.europa.eu/digital-agenda/en/self-regulation-better-internet-kids>

- Предоставяне на помощ на децата, които търсят информация или се свързват с горещата линия като им дават съвети да не отвърщат на заплахите, да блокират контакта с човека, който ги тормози или да го премахнат от списъка си с абонатите си, да докладват за такива случаи на администратора на интернет услугата, да поговорят за това с доверен човек (родител, учител или близък приятел) и накрая, ако заплахите станат по-сериозни, да докладват за случая на полицията.
- Предоставяне на помощ на родителите, когато трябва да се справят със случаи на тормоз като блокират подателя на обидни имейли, помогнат на децата си да си направят нов имейл, нов профил в социалните мрежи или да променят настройките за сигурност и личните настройки на съществуващите им профили, да се свържат с родителите на дете или тийнейджър, който тормози и да съобщят за инцидента в полицията.
- Активно търсене в интернет на хора, изразяващи намерение за самоубийство, с цел предотвратяването му.
- Провеждане на конференции в интернет, телеконференции с училища, участие в информационни кампании за повишаване на осведомеността сред интернет потребителите, с цел запознаването им с последствията от злоупотребата с новите технологии.
- Осигуряване на различни възможности за връзка с правоприлагащите органи, с цел съобщаване за случаи на кибертормоз или отговор на въпроси, включително и чрез денонощна телефонна линия, имейл и чат.

ПАНЕЛ 3: Повишаване на осведомеността и овластяване на родителите, децата и училищата

НПО, работещи в сферата на безопасния интернет, родителите, които подкрепят децата си и самите деца **споделиха стратегии за превенция и справяне с кибертормоза**, било то чрез съвместни идеи за подобряване на онлайн безопасността или чрез обмен на по-конкретни съвети. Стратегиите за повишаване на осведомеността с целеви групи - деца, родители и учители, включват най-често разработването на материали (брошури, флаери, стикери, постери), мултимедийни материали (клипове, снимки), интерактивни игри и интернет сайтове с онлайн чат линии, ръководени от възрастни професионалисти или младежи ментори.

Извод от този панел бе, че материалите, предоставяни на деца, родители и учители би следвало да се разработят така, че да отговорят на специфичните нужди на тези три групи. Някои от тях биха предпочели ясни практически решения със съвети стъпка по стъпка как да реагират на кибертормоз, а други - да получат повече информация от

общ характер, с изброяване на възможностите за реакция, тъй като всеки случай е уникален и едно и също решение не винаги е възможно и подходящо за всички ситуации .

Някои примери за иновативни информационни кампании, представени на конференцията бяха:

- **Отбелязване на Деня за безопасен интернет (11 февруари)** - годишно събитие, организирано от европейската мрежа INSAFE³, което привлича голям брой участници на международно ниво.
- **Кампанията "Големият поход"**⁴ - дигитална кампания, която се организира от неправителствената организация BeatBullying от Великобритания, към която всеки може да се присъедини онлайн, като създаде свой аватар и послание, с които да премине през уебсайтовете на присъединилите се участници- НПО, държавни институции и компании и да разгледа материали и информация за тормоза и кибертормоза.
- **Интерактивни материали и видео игри**, като тези, разработени от Pantallas Amigas⁵ от Испания или настолни игри, разработените от Childfocus⁶ от Белгия.
- Разпространяване на **тематични материали за училищата**, като например тези, разработени по проект Superkids⁷ на Protegeles, Испания⁸.
- **Обучения и телевизионни клипове**⁹, предназначени за родителите и децата като тези, разработени от Gezinsbond (Лигата на фламандските семейства) от Белгия;

Подходът „**връстници -подкрепят -връстници**” вече е познат и се подкрепя от все повече хора, като ключова дейност за ефективна превенция и борба срещу кибертормоза, тъй като включва пряко младите хора и има голям потенциал по отношение на широко разпространение на позитивния ролеви пример и обогатяване на знанията. Примери за програми по този метод са "киберменторът" на BeatBullying и "кибермениджърите" на Pantallas Amigas.

³ <http://www.saferinternet.org/home;jsessionid=E682AD50945A68EC8B4B4E35BE4D3CB7>

⁴ <http://bigmarch.beatbullying.org/>

⁵ <http://www.ciberbullying.net>

⁶ http://www.clicksafe.be/splash/fr_BE

⁷ http://www.superkidsonline.es/en_ciberbullyng.php

⁸ <http://www.superkidsonline.es/descargas/Teachers%20manual%20-%20Definitiva.pdf>

⁹ <http://www.veiligonline.be/situatiefilmpjes>

ХЪБ 1: Как можем по-добре да достигнем до родителите?

За да успяват родителите да подкрепят децата си и да им помагат при всякакви проблеми, които могат да възникнат онлайн, те трябва също да бъдат подкрепяни. Родителите са целевата група, която се достига най-трудно, защото когато се организират конференции и семинари, родителите, които ги посещават, обикновено са технически грамотните, а не тези, които наистина имат нужда от обучение. За сравнение, много по-лесно могат да бъдат достигнати учителите и децата чрез училищата, докато, за да се достигне до родителите трябва да бъдат разработвани и различни други стратегии. Не е за пренебрегване и фактът, че съществуват разлики между децата и родителите по отношение на познаването на технологиите, особено в икономически по-слабо развитите страни и региони или сред обществените слоеве, които са силно засегнати от безработица и бедност. В тези случаи родителите нямат умения и достъп до необходимите устройства, за да разберат какво правят децата им онлайн. Освен това, тийнейджърите от такива семейства изостават в развитието на уменията си за работа с информационни и комуникационни технологии, тъй като нямат достъп до нужните технологии у дома и им е по-трудно да разберат дали някой ги тормози.

Хъб-сесията, посветена на родителите, представи няколко начина за овластяването им:

- **Програмите за родителски контрол** могат да помогнат за полагане на дигитални родителски грижи и да предпазят децата, които използват мобилни устройства и компютри. Начинът, по който родителите и децата настройват тези програми, може да окаже влияние върху опита на децата в интернет. В идеалния случай и родителите, и децата би трябвало да участват в използването и настройването на подобни програми и заедно да взимат решения и редовно да обсъждат теми, свързани с киберсигурността. Програмите разбира се, сами по себе си не са достатъчни. Необходимо е тези теми да се обсъждат редовно, за да се гарантира, че децата усвояват правилните умения за работа с информационни и комуникационни технологии и развиват отговорно поведение в интернет. Като пример бе представено приложението за родителски контрол за Андроид на компанията Vodafone¹⁰.
- **Обученията за родители на работното им място**, особено в големи компании или държавни институции, е начин за пряк контакт с тази целева група, без да се налага родителите да отделят допълнително време за посещение на вечерни курсове, които отнемат много повече време. С цел да се подобри достъпа и да се повиши осведомеността на родителите, някои организации като Protegeles от Испания

¹⁰ http://www.vodafone.com/content/parents/howto-guides/vodafone_guardian_app.html

организирант и "обучения за обучители" и по този начин достигат до родителите в тяхната местна общност.

- Друга стратегия, разработена от Childfocus, се състои в създаването на **сътрудничество между различните участници**, като например между семейните асоциации (Gezinsbond от Белгия) и училищата.
- Контактът с родителите може да бъде осъществен също и чрез средствата за **масова информация**, но посланията трябва да бъдат внимателно формулирани и да не са прекалено тревожни, а по-скоро да са представени по положителен начин, така че наистина да помагат и да предизвикват интереса им, като ги насърчават да получат повече информация за кибертормоза. За всички стратегии бе подчертана необходимостта да се разработват и предоставят материали на колкото се може **повече езици**.

ХЪБ 2: Как можем най-добре да достигнем до децата и младежите?

Дискусиите в тази група бяха насочени около важното значение и начините за развитието на възможностите на децата и тийнейджърите да се **обучават взаимно** по метода „**връстници-подкрепят-връстници**“, който вече се е доказал като ефективен.

Предпоставки за менторство с участието на младите хора:

- За да се поставят стабилни основи в развитието на младежкото менторство младите хора трябва **да бъдат включвани по-активно** от всички участници в усилията за предотвратяване на кибертормоза, с цел те да получат възможност да усвояват необходимите умения за участие, за слушане и общуване. Ангажирането на младите хора в демократичния обществен дискурс, в работата на компании, организации на гражданското общество, мозъчни тръстове и училища, ще спомогне за насърчаване развитието на култура на участие и ангажираност. Това важи също и за семейната среда, където младите хора имат нужда да бъдат насърчавани да споделят с родителите си и да обсъждат теми, свързани с безопасността в интернет, както и да развиват необходимите умения, за да могат да изразяват своите идеи, аргументи и желаниа и да изграждат устойчиви морални ценности.
- Необходимо е също да бъдат разработени стратегии за превенция на кибертормоза, които да допълват метода „връстници-подкрепят-връстници“. Такива стратегии могат да бъдат: включване на темата в подходящи часове в училище в ранна възраст, в които да се поставят за дискуссия подобни теми като например в часовете PSHEE ¹¹ по лично,

¹¹ Часовете PSHEE (Personal, Social, Health and Economic Education). Въведени са в националната образователна програма на Великобритания от 2000 г. Целта им е да предоставят на младите хора знания, да развиват разбиране, нагласи и практически

социално, здравно и икономическо образование, въведени във Великобритания; разработване на национални планове за преодоляване на тормоза; по-добри системи, които алармират за кибертормоз (smart filters), повече обучения по кибер безопасност в сътрудничество с НПО, настройки по подразбиране за поверителност за онлайн услугите, използвани от децата и тийнейджърите.

Как да създадем програма като използваме подхода „връстници-подкрепят-връстници“?

- Програмата, включваща подхода „връстници-подкрепят-връстници“ трябва да бъде започната **в училище, защото това е мястото, където децата и тийнейджърите прекарват голяма част от деня.** За да бъде използван този подход, е необходима силна подкрепа от училищната администрация и мотивиран персонал (особено учителите) с добри менторски качества. Когато подходът се въведе и започне да функционира нормално, учителите и персоналот могат постепенно да се отдръпнат и да оставят учениците (младите ментори) да поемат дейността. Разбира се, необходими са качествени ресурси и материали, с помощта, на които програмата да продължи да се поддържа.

Как можем да подкрепим този подход?

- Училището трябва непрекъснато да оказва подкрепа на програмата, да се увери, че срещите, на които връстници съветват връстници се провеждат редовно, за да поддържат мотивацията на менторите и да направят възможни обмяната на опит и взаимната подкрепа. Младешките ментори също имат нужда от някого, към когото да се обърнат, ако срещнат трудности. Включването на родителите в тези програми е ключов фактор за подкрепа. Когато програмите се установят в множество училища в даден район, срещите между менторите от различни училища, могат да допринесат за обогатяване на опита.

Какви качества трябва да притежава добрият младежки ментор?

Въз основа на обратната връзка и опита на партньорските ментори, присъствали по време на конференцията, стана ясно, че добрият младежки ментор трябва да притежава следните качества:

- Да е мотивиран, да има волята да участва в извънкласни дейности и училищни съвети, където да представлява класа, да уважава другите, да има добри комуникативни умения, да бъде добър слушател, да има терапевтични умения, които да прилага забавно и привлекателно за другите ученици.

умения за индивидуално развитие и здравословен, безопасен и отговорен живот в общността.

ХЪБ 3: Как можем най-добре да достигнем до учителите и училищата?

Повишаването на осведомеността на децата в училищата, с участие на учителите изглежда като един от най-лесните начини за превенция на кибертормоза, а в същото време, именно училищата са мястото, където най-често се случва тормозът и кибертормозът.

За да бъдат в състояние да изпълняват възпитателната и образователната си роля, за да се намесят на време и да помогнат да бъде предотвратени тормоза и кибертормоза, учителите трябва да бъдат оправомощени за такива действия. Това не винаги е лесна задача. Предизвикателства са много:

- На първо място, въпреки че изглежда, че децата прекарват много време в училище и поради тази причина имат достатъчно време, за да се повдигнат теми, свързани с тормоза и кибертормоза, реалността е, че образователните програми вече са доста натоварени. Въмъкването на нови теми, касаещи онлайн безопасността и дигиталната грамотност не е лесна задача.
- На второ място, учителите понякога се чувстват претоварени от различни допълнителни теми, които възприемат като свръх тежест за тяхната учебна програма или смятат, че не са компетентни и не могат да повишат адекватно информираността на учениците си.
- На трето място, дори и някои учители да признават необходимостта от такива часове в учебните програми, те не винаги знаят къде да намерят подходящи материали, за да се подготвят по такива теми.
- И накрая, има ясни правни препятствия, които пречат на учителите и училищата да действат ефективно срещу кибертормоза. Много е трудно да се балансира между правото на неприкосновеност на личния живот на учениците и спешната нужда да се окаже помощ, например при случаи на онлайн тормоз със сексуален характер. Позволено ли е, например, на учителите да конфискуват мобилните телефони или други устройства, принадлежащи на учениците и да изтрият, без тяхно съгласие, неприличните снимки и съобщения с цел да предотвратят разпространението им ?

Има, обаче, някои мерки, които могат да бъдат предприети от училищата и които могат да помогнат за намаляване на натиска върху учителите и в същото време да гарантират, че въпроси като кибертормоза няма да бъдат оставени без отговор:

- Въвеждане на училищна политика, насочена срещу кибертормоза и правила, които изясняват ролята на всеки участник в рамките на училището, развиват стандарт за действие стъпка по стъпка в случай на кибертормоз и разписват последиците. Наличието на такива правила може да даде на училището правно основание за действие и оказване на помощ. Успоредно с развитието на училищната политика и

правила, училищата трябва да поискат и от родителите писмено разрешение, за да бъдат в състояние да се намесват в случаи на кибертормоз.

- Помощта на външни участници, като НПО, работещи в сферата на киберсигурността или по-специално кибертормоза, също може да е от полза на училищата и учителите, особено когато те не се чувстват достатъчно уверени в знанията си по киберсигурност. НПО могат също да предоставят полезни материали на учителите, които искат да добавят тези теми в програмите си.
- Висшето образование на учителите трябва да включва въпроси, свързани с информационни и комуникационни технологии, за да се гарантира, че учителите в бъдеще ще бъдат по-добре подготвени, за да повишават информираността на учениците си по тези въпроси. Материалите за преподавателите по тези теми трябва да са съответни на техните отговорности, а не да ги натоварват допълнително. Такава тенденция е например да се използват новите технологии в контекста на "традиционния" урок. В училищата трябва да се насърчава развитието на "бъдещите лаборатории" или специалните класове, които предоставят нови възможности, но, не бива да се пропускат и предизвикателствата, които идват с новите технологии и да се насърчава тяхното етично и отговорно използване.
- Дори и учителите да се чувстват неудобно да преподават теми за дигитална грамотност или кибер безопасност, преподаването на принципите на морала, етиката и емпатията са също толкова важни, особено от гледна точка на превенцията.
- Училищата трябва да насърчават здравословен и положителен климат в училище, който предотвратява поведенчески проблеми като тормоза и кибертормоза.
- Сътрудничеството между училищата и родителите по отношение на медийната грамотност и информационните и комуникационните технологии е ключово за ефективното им предаване на децата. Това гарантира, че родителите, както и учителите, говорят в един и същи глас и си сътрудничат за повишаване на информираността на децата по въпроси, свързани с новите технологии.

/Край на доклада/

Програмата и всички презентации, видео клипове и снимки от конференцията са достъпни на блога на проекта [ТУК](#) :

За повече информация относно проекта посетете:

www.deletecyberbullying.eu

[@dcyberbullying](#)

#Delete Cyberbullying

European Awareness Raising Campaign on Cyberbullying

9

About COFACE: www.coface-eu.org

Конференцията е финансирана от програма Дафне III, която се стреми да допринесе за защита на децата, младите хора и жените от всички форми на насилие като достигне високо ниво на опазване на здравето, благосъстоянието и социалната кохезия. Повече за програмата на: http://ec.europa.eu/justice/grants/programmes/daphne/index_en.htm